

มาตรการแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม (ฝุ่นละออง PM2.5)

กระทรวงอุตสาหกรรม (อก.) ดำเนินการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 อย่างต่อเนื่อง เป็นไปตามแผนลดและขจัดปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก ถึงแม้ว่าภาคอุตสาหกรรมจะส่งผลเป็นส่วนน้อย (4%) และโดยส่วนใหญ่มาจากภาคการขนส่งและการเผาในที่โล่ง แต่กระทรวงอุตสาหกรรมได้กำชับให้ภาคอุตสาหกรรมมีส่วนร่วมในการแก้ไขและบรรเทาปัญหาดังนี้

1. มาตรการเร่งด่วน

1.1 ภาคอุตสาหกรรมการผลิต ต้องควบคุมการประกอบกิจการอย่างเข้มงวด ไม่ให้ปล่อยมลพิษเกินมาตรฐานที่กำหนด โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่มีความเสี่ยงก่อให้เกิดฝุ่นละออง ได้แก่ โรงงานที่มีการใช้หม้อน้ำ โรงงานที่ใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง โรงงานหลอมเหล็กหรือโลหะ โรงงานผลิตคอนกรีตผสมเสร็จ โรงงานแอสฟัลติก

กรณีตรวจพบโรงงานปล่อยเกินมาตรฐาน จะทำการออกคำสั่งให้ปรับปรุงแก้ไขทันที โดยในปีงบประมาณ 2565 ได้ดำเนินการไปแล้ว ดังนี้

1) ขอความร่วมมือผู้ประกอบการโรงงานในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล วางแผนการผลิตและควบคุมการระบายมลพิษอากาศจากการประกอบกิจการอย่างเข้มงวดในช่วงสถานการณ์ฝุ่นละออง จำนวน 4,757 โรงงาน แบ่งเป็น โรงงานในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 2,372 โรงงาน ในพื้นที่ปริมณฑล จำนวน 2,352 โรงงาน และในเขตประกอบการอุตสาหกรรม จำนวน 33 โรงงาน

2) ตรวจโรงงานด้านฝุ่นละอองในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยเน้นโรงงานที่มีการใช้หม้อน้ำ โรงงานที่ใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง โรงงานหลอมเหล็กหรือโลหะ โรงงานผลิตคอนกรีตผสมเสร็จ และโรงงานแอสฟัลติกคอนกรีต จำนวน 1,570 โรงงาน ตรวจแล้วเสร็จ 719 โรงงาน ดำเนินการสั่งการ 8 โรงงาน กำหนดตรวจแล้วเสร็จทั้งหมดภายในเดือนกุมภาพันธ์ 2565

1.2 เพิ่มองค์ความรู้ให้กับผู้ประกอบการ โดยจัดทำข้อเสนอแนะการปรับแต่งและการลดฝุ่นละอองจากการเผาไหม้ของหม้อน้ำหรือหม้อต้มที่ใช้ของเหลวเป็นสื่อทำความร้อน พร้อมทำเป็นวีดิทัศน์ และทำโครงการส่งเสริมโรงงานอุตสาหกรรมปรับตัวให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลดการใช้ทรัพยากร และลดการระบายมลพิษ

1.3 เฝ้าระวังระดับฝุ่นละอองขนาดเล็กในบรรยากาศในพื้นที่อุตสาหกรรมหนาแน่น ได้แก่ เขตประกอบการอุตสาหกรรม ทั้งในกรุงเทพและปริมณฑล เช่น โรงนะ อยุธยา แพลตอร์เอนด์ วังน้อย ไทยชูชิ ัญบุรี บึงโคโลอินเตอร์ซิติ์ร่วมทุน ฟอกหนัง กม.34 ฟอกหนัง กม.30 นวนคร ปทุมธานี แอลพีเอ็น สมุทรปราการ เป็นต้น เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที หากระดับฝุ่นละอองขนาดเล็กเริ่มเกินค่ามาตรฐาน

1.4 ลดปริมาณอ้อยเผาที่จะรับเข้าสู่โรงงาน และลดการเผาในที่โล่งของภาคการเกษตร โดยให้ค่าส่วนต่างและรับซื้ออ้อยสดในราคาที่ดีกว่า รับซื้อเศษชีวมวลเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิง ส่งเสริมการพัฒนาเครื่องจักรกลตัดอ้อยแทนแรงงานคน

สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย (สอน.) รมรณรงค์ให้ความรู้ และส่งเสริมสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำให้เกษตรกรซื้อเครื่องจักรกลเกษตร ซึ่งปีที่ผ่านมารัฐบาลช่วยเหลือการตัดอ้อยสดตันละ 120 บาท และมีค่าปรับเกษตรกรส่งอ้อยไฟไหม้ที่ตันละ 30 บาท

1.5 สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ออกมาตรฐาน Euro 5 และ Euro 6 สำหรับรถยนต์ใหม่ เพื่อให้รถยนต์ปล่อยมลพิษอากาศจากรถยนต์ลดลง ทั้งนี้ มติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเห็นชอบให้เลื่อนการบังคับใช้มาตรฐาน Euro 5 กับรถยนต์ใหม่ ออกไปเป็นปี พ.ศ. 2567

2. มาตรการเฝ้าระวัง

นอกจากนี้ เพื่อให้สามารถเฝ้าระวังการระบายมลพิษของโรงงานได้ตลอดเวลา กระทรวงอุตสาหกรรมจึงได้พัฒนากฎหมาย และระบบการติดตามมลพิษระยะไกล ดังนี้

2.1 พัฒนาระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยมลพิษระยะไกล (Pollution Online Monitoring System: POMS) เพื่อรองรับการเชื่อมโยงข้อมูลผลการตรวจวัดมลพิษโดยอุปกรณ์พิเศษที่โรงงานมายัง กรอ. โดยประชาชนสามารถเข้าดูผลการตรวจวัดมลพิษระยะไกลได้ผ่านทางเว็บไซต์ หรือผ่าน POMS application

2.2 ดำเนินการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการตรวจสอบมลพิษที่ระบายออกจากปล่อง (CEMS) เพื่อให้เกิดการติดตามตรวจสอบการระบายมลพิษของโรงงานที่อาจก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยอยู่ระหว่างรวบรวมความคิดเห็นและนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมลงนามในประกาศต่อไป

3. มาตรการระยะยาว – ปรับปรุงกฎหมาย และค่ามาตรฐาน

3.1 ปรับปรุงกฎหมายควบคุมการระบายมลพิษจากโรงไฟฟ้าให้เข้มงวดขึ้น โดยดำเนินการร่วมกับกรมควบคุมมลพิษ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปรับปรุงประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากโรงงานผลิต ส่ง หรือจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า พ.ศ. 2547 เพื่อให้ค่าการระบายฝุ่นละอองรวมมีความเหมาะสมกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมยิ่งขึ้น คาดว่าจะยกร่างกฎหมายเสร็จภายในปี พ.ศ. 2565 โดยค่ามาตรฐานฝุ่นละอองรวมจะมีความเข้มงวดกว่าเดิม ทั้งนี้ เนื่องจากฝุ่นละอองรวมที่เกิดจากกระบวนการเผาไหม้ มีองค์ประกอบของฝุ่นขนาดเล็กเป็นหลัก ดังนั้น การกำหนดค่ามาตรฐานการระบายสำหรับฝุ่นละอองรวมจึงครอบคลุมการควบคุมฝุ่นละอองขนาดเล็กด้วยแล้ว

3.2 พัฒนากฎหมายว่าด้วยการรายงานการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (Pollutant Release and Transfer Register : PRTR) สำหรับภาคอุตสาหกรรม ซึ่งอยู่ระหว่างการรับฟังความคิดเห็น พร้อมพัฒนาระบบการรายงานผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อรองรับกฎหมายดังกล่าว โดยการรายงานข้อมูลการปลดปล่อยสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษจากภาคอุตสาหกรรม จำแนกการปลดปล่อยสารมลพิษสู่ตัวกลางสิ่งแวดล้อมทั้งอากาศ น้ำและดิน และการเคลื่อนย้ายน้ำเสียหรือของเสียจากสถานประกอบการเพื่อบำบัดหรือกำจัด ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวต่อสาธารณะจะมีส่วนช่วยให้หน่วยงานภาครัฐเอกชน และประชาชนทั่วไปได้รับทราบข้อมูลชนิดและปริมาณมลพิษที่มีการปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม ตลอดจนเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ภาครัฐสามารถใช้ในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและกำกับดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษ

3.3 พัฒนากฎหมายควบคุมการระบายสารอินทรีย์ระเหย (Volatile Organic Carbons : VOCs) โดยในระยะแรกเน้นที่โรงงานกลุ่มผู้ผลิต ได้แก่ โรงกลั่นน้ำมัน โรงแยกก๊าซธรรมชาติ โรงปิโตรเคมี และโรงงานเคมี ให้ควบคุมการประกอบกิจการและจุดที่อาจเกิดการระเหยของสารอินทรีย์สู่สิ่งแวดล้อมได้ เช่น ถังกักเก็บสารอินทรีย์ระเหย ระหว่างมีกิจกรรมการซ่อมบำรุงการใช้หอเผาทิ้ง

ที่ผ่านมา กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม ได้ออกกฎหมายให้โรงงานกลุ่มดังกล่าว ต้องตรวจสอบจุดต่างๆ ในโรงงาน หากพบการรั่วซึม ต้องทำการซ่อมบำรุงทันที เพื่อลดโอโระเหยของสารอินทรีย์ ซึ่งอาจก่อให้เกิดปฏิกิริยาในชั้นบรรยากาศให้เกิดฝุ่นขนาดเล็กได้

3.4 การพัฒนามาตรการระบายฝุ่นละอองขนาดเล็กจากปล่อง กรมโรงงานอุตสาหกรรมอยู่ระหว่างทำการศึกษาความสัมพันธ์ของฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) และฝุ่นละอองรวม (TSP) รวมถึงความสามารถเชิงเทคนิคการตรวจวัด เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมต่อไป

(กระทรวงอุตสาหกรรม)